

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ 6-րդ ԴԱՍԱՐԱՆ
ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՓՈԻԼ 2022-23 թ

Տևողությունը – 150 րոպե

Առաջադրանքները և լուծումները

1. Երբ մեքենան անցավ ճանապարհի 35%-ը, պարզվեց, որ մնացած ճանապարհը 42 կմ-ով ավելի է անցածից: Գտնել ճանապարհի երկարությունը:

- 1) 105 կմ   2) 125 կմ   **3) 140 կմ**   4) 150 կմ

Լուծում: Մնացել է ճանապարհի $100-35=65$ տոկոսը, որը անցածից ավելի է $65-35=30$ տոկոսով: Հետևաբար ճանապարհի երկարությունը կլինի $\frac{42 \cdot 100}{30}=140$ կմ:

2. Թիվը իր $\frac{1}{3}$ մասից մեծ է 30-ով: Որքանո՞վ է այդ թիվը մեծ իր $\frac{2}{5}$ մասից:

- 1) 24   **2) 27**   3) 32   4) 36

Լուծում: $1-\frac{1}{3}=\frac{2}{3}$: Հետևաբար, թվի $\frac{2}{3}$ -ը հավասար է 30-ի: Ուրեմն թիվը 45 -ն է՝ $30:\frac{2}{3}=45$:

45 -ի $\frac{2}{5}$ մասը հավասար է 18 : $45-18=27$:

3. 382, 190, 94, 46, ..., ..., թվերը գրված են որոշակի օրինաչափությամբ: Գտնել 46-ից հետո գրված հաջորդ երկու թվերի գումարը:

- 1) 28   2) 30   **3) 32**   4) այլ պատասխան

Լուծում: Նկատենք, որ յուրաքանչյուր թիվ իր նախորդ թվի կեսից փոքր է 1-ով: Հետևաբար, 46-ից հետո գրված թվերը կլինեն՝ $46:2-1=22$ և $22:2-1=10$, իսկ նրանց գումարը կլինի՝ $22+10=32$:

4. Բազմահարկ շենքը ունի մեկ մուտք, իսկ յուրաքանչյուր հարկում կա չորս բնակարան: Գտնել այդ շենքի 19-րդ հարկի բնակարանների համարների գումարը:

- 1) 298**   2) 306   3) 314   4) այլ պատասխան

Լուծում: 18 հարկում կլինի $18 \cdot 4 = 72$ բնակարան, հետևաբար, 19-րդ հարկում կլինեն 73, 74, 75 և 76 համարների բնակարանները: $73+74+75+76=298$:

5. Դաշտում կովեր են արածում: Դրանց ոտքերի և գլուխների տարբերությունը 45-ից շատ է, իսկ 50-ից՝ քիչ: Քանի՞ կով է արածում դաշտում:

- 1) 12   **2) 16**   3) 18   4) հնարավոր չէ որոշել

Լուծում: Յուրաքանչյուր կովի ոտքերի թիվը 3-ով ավել է գլխի թվից: Հետևաբար դրանց ոտքերի և գլուխների տարբերությունը պետք է բաժանվի 3-ի, իսկ 45-ից մեծ և 50-ից փոքր 3-ի բաժանվող միակ թիվը՝ 48-ն է: Դաշտում արածող կովերի թիվը կլինի՝ $48:3=16$:

6. Ամիսներից մեկում կար 5 հինգշաբթի օր: Սակայն ամսվա առաջին և վերջին օրերը հինգշաբթի չէին: Շաբաթվա ի՞նչ օր էր այդ ամսվա 21-ը:

- 1) երկուշաբթի   2) երեքշաբթի   3) չորեքշաբթի   4) հինգշաբթի

Լուծում: Եթե այդ ամսվա 2-ը լինի հինգշաբթի, ապա հինգշաբթի կլինեն նաև 9-ը, 16-ը, 23-ը և 30-ը: Խնդրի պայմանը տեղի կունենա, եթե ամիսն ունի 31 օր: Եթե հինգշաբթի լինի ամսի 3-ը, ապա 5-րդ հինգշաբթի կլինի ամսի 31-ը, որը կլինի ամսվա վերջին օրը: Ուրեմն, խնդրին բավարարող միակ դեպքը այն է, որ 2-ը լինի հինգշաբթի: Այդ դեպքում ամսվա 21-ը կլինի երեքշաբթի:

7. Արամը գտել է 2022-ից մեծ այն ամենափոքր թիվը, որը ունի երեք կրկնվող թվանշան: Նարեկը գտել է 2022-ից փոքր այն ամենամեծ թիվը, որը նույնպես ունի երեք կրկնվող թվանշան : Ինչքանո՞վ է Արամի գտած թիվը մեծ Նարեկի գտած թվից:

- 1) 100   2) 111   3) 112   4) այլ պատասխան

Լուծում: 2022-ից մեծ ամենափոքր թիվը, որն ունի երեք կրկնվող թվանշան 2111-ն է, իսկ է 2022-ից փոքր ամենամեծ թիվը, որն ունի երեք կրկնվող թվանշան 2000-ն է: Հետևաբար, Արամի գտած թիվը 111-ով մեծ է Նարեկի գտած թվից:

8. Քառանիշ թիվը սկսվում է 3 թվանշանով: Եթե այդ թվանշանը տեղափոխեն թվի վերջը, թիվը 3114-ով կմեծանա: Գտնել սկզբնական թվի թվանշանների գումարը:

- 1) 25   2) 26   3) 27   4) 28

Լուծում: $3*** + 3114 = ***3$: Քառանիշ թվի միավորների թվանշանը պետք է լինի 9, որպեսզի $9+4$ վերջանա 3-ով: Քառանիշ թվի տասնավորների թվանշանը պետք է լինի 7, որպեսզի $7 + 1$, և 1 էլ ունենք պահած՝ ստացվի քառանիշ թվի միավորների թվանշանը՝ 9-ը: Քառանիշ թվի հարյուրավորների թվանշանը պետք է լինի 6, որպեսզի $6+1$, ստացվի քառանիշ թվի տասնավորների թվանշանը՝ 7-ը: Հետևաբար, քառանիշ թիվն է՝ 3679, իսկ նրա թվանշանների գումարը կլինի 25:

9. Քանի՞ եռանիշ թիվ կա, որոնցից յուրաքանչյուրի թվանշանների արտադրյալը պարզ թիվ է:

- 1) 0   2) 9   3) 12   4) 14

Լուծում: Եռանիշ թվի թվանշաններից երկուսը պետք է լինեն 1, իսկ մյուսը՝ 2, 3, 5, 7 թվանշաններից որևէ մեկը: Նկատենք, որ միայն 1, 1, 2 թվանշաններով կազմվում է 3 թիվ՝ 112, 121 և 211: (1, 1, 3), (1, 1, 5), (1, 1, 7) եռյակներից յուրաքանչյուրով նույն ձևով կկազմվի 3 թիվ: Հետևաբար թվերի քանակը կլինի՝ $3 \cdot 4 = 12$:

10. Գտնել այն եռանիշ թվերի քանակը, որոնցից յուրաքանչյուրը 13-ի բաժանելիս մնացորդում ստացվում է 9:

- 1) 67   2) 68   3) 69   4) 70

Լուծում: Եռանիշ թվերից ամենափոքրը 100-ն է, իսկ ամենամեծը՝ 999-ը: Խնդրի պայմանին բավարարող ամենափոքր թիվը 100-ն է, իսկ ամենամեծը՝ 997-ը: Այդ թվերից յուրաքանչյուրն իր նախորդից մեծ է 13-ով: $997-100=897$, $897:13=69$: 100-ից մինչև 997-ը կա խնդրի պայմանին բավարարող 69 թիվ: 100-ն էլ հաշված կլինի 70 թիվ:

11. Միքայելը թիվը բաժանում է 5-ի և 9-ի, այնուհետև ստացված մնացորդները բազմապատկում: Նշվածներից ո՞ր թիվը նա կարող է ստանալ:

- 1) 25   2) 27   3) 30   4) 32

Լուծում: Թիվը 5-ի բաժանելիս հնարավոր մնացորդներն են՝ 0, 1, 2, 3, 4, իսկ 9-ի բաժանելիս՝ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: Նշված պատասխաններից Միքայելը միայն 32-ը կարող է ստանալ՝ $4 \cdot 8 = 32$, իսկ մնացած թվերը անհնար է ներկայացնել հնարավոր մնացորդներից որևէ երկուսի արտադրյալի տեսքով՝ $25 = 5 \cdot 5$, $27 = 3 \cdot 9$, $30 = 5 \cdot 6$:

12. Ուղղաթիռը 1 վայրկյանում անցնում է 45 մ: Ինչքա՞ն ժամանակում այդ ուղղաթիռը կանցնի 270 կմ:

- 1) 1 ժամ 40 րոպե   2) 1 ժամ 20 րոպե
3) 1 ժամ 30 րոպե   4) այլ պատասխան

Լուծում: 270 կմ-ը 270000 մետր է: Հետևաբար ուղղաթիռը այն կանցնի $270000:45=6000$ վայրկյանում, որը հավասար է $6000:60=100$ րոպե կամ 1 ժամ 40 րոպե:

13. Պահակը մեկ օր աշխատում է, հաջորդ երկու օրը հանգստանում: Առաջին անգամ երբ նա գնաց աշխատանքի երկուշաբթի էր: Շաբաթվա ի՞նչ օր էր, պահակի 25-րդ աշխատանքային օրը:

- 1) երկուշաբթի   2) երեքշաբթի   3) չորեքշաբթի   4) հինգշաբթի

Լուծում: 25-րդ աշխատանքային օրվան նախորդել են 24 աշխատանքային և $24 \cdot 2 = 48$ ոչ աշխատանքային օրեր՝ $24+48=72$ օր: Ստացվում է, որ պահակի 25-րդ աշխատանքային օրը նրա առաջին աշխատանքի գնալու օրվանից հետո 73-րդ օրն է: Քանի որ 1-ին աշխատանքային օրը երկուշաբթի էր, հետևաբար, երկուշաբթի կլինի նաև 8-րդ, 15-րդ և այլն 71-րդ օրը ($71 = 1 + 10 \cdot 7$): Ուրեմն 73-րդ օրը չորեքշաբթի էր:

14. Ուղղի վրա նշված են մի քանի կետեր: Ուղղի վրա առաջացած այն հատվածների քանակը, որոնց ծայրակետերը նշված կետերն են, 30-ից շատ են, 40-ից քիչ: Քանի՞ կետ է նշված ուղղի վրա:

- 1) 7   2) 8   3) 9   4) 10

Լուծում: Եթե ուղղի վրա վերցնենք 2 կետ, ապա ուղղի վրա կառաջանա 1 հատված:

Եթե ուղղի վրա վերցնենք 3-րդ կետը, ապա այդ կետը նախորդ 2 կետերի հետ կառաջացնի 2 նոր հատված, և հատվածների քանակը կլինի՝ $1 + 2 = 3$:

Եթե ուղղի վրա վերցնենք 4-րդ կետը, ապա այդ կետը նախորդ 3 կետերի հետ կառաջացնի 3 նոր հատված, և հատվածների քանակը կլինի՝ $1 + 2 + 3 = 6$:

Եթե ուղղի վրա վերցնենք 5-րդ կետը, ապա այդ կետը նախորդ 4 կետերի հետ կառաջացնի 4 նոր հատված, և հատվածների քանակը կլինի՝ $1 + 2 + 3 + 4 = 10$:

Եթե այդպես շարունակենք մինչև հատվածների քանակը 30-ից շատ լինի, 40-ից՝ քիչ, ապա կստանանք՝ 9 կետ:

15. Անին որոշեց ծննդյան օրը իր բոլոր 32 համադասարանցիներին կոնֆետ հյուրասիրել: Նա հաշվեց, որ եթե աղջիկներից յուրաքանչյուրին տա 4 կոնֆետ, իսկ տղաներից յուրաքանչյուրին՝ 3 կոնֆետ, ապա պետք է գնի 115 կոնֆետ: Քանի՞ աղջիկ է սովորում այդ դասարանում:

1) 17

2) 18

3) 19

4) 20

Լուծում: Եթե Անին իր բոլոր համադասարանցիներին հյուրասիրեր 3-ական կոնֆետ, ապա նա պետք է գներ $32 \times 3 = 96$ կոնֆետ: Քանի որ նա պետք է գնի 115 կոնֆետ, ինչը ավելի է 96-ից 19-ով, ուրեմն համադասարանցի աղջիկների քանակը 19 է (աղջիկներից յուրաքանչյուրը 1 կոնֆետ ավելի է ստացել տղաներից): Հետևաբար, Անին և 19 համադասարանցի աղջիկները միասին կլինեն 20:

16. Տասը ափսեում մրգեր են դրված: Ցանկացած երկու ափսեում եղած մրգերի քանակը 6-ից շատ է: Ամենաքիչը քանի՞ միրգ կարող է լինել բոլոր ափսեներում միասին:

Լուծում: Նկատենք, որ խնդրի պայմանը տեղի ունի, եթե բոլոր ափսեներում լինեն ամենաքիչը 4-ական միրգ: Աիդ դեպքում 10 ափսեներում կլինի ամենաքիչը 40 միրգ:

Քնարկենք այն դեպքերը, երբ որևէ ափսեում կա 4-ից քիչ միրգ:

Եթե ափսեներից մեկում միրգ չլինի, ապա մնացած 9 ափսեներում պետք է լինեն ամենաքիչը 7-ական: 10 ափսեներում կլինի ամենաքիչը 63 միրգ:

Եթե ափսեներից մեկում լինի 1 միրգ, ապա մնացած 9 ափսեներում պետք է լինեն ամենաքիչը 6-ական: 10 ափսեներում կլինի ամենաքիչը 55 միրգ:

Եթե ափսեներից մեկում լինի 2 միրգ, ապա մնացած 9 ափսեներում պետք է լինեն ամենաքիչը 5-ական: 10 ափսեներում կլինի ամենաքիչը 47 միրգ:

Եթե ափսեներից մեկում լինի 3 միրգ, ապա մնացած 9 ափսեներում պետք է լինեն ամենաքիչը 4-ական: 10 ափսեներում կլինի ամենաքիչը 39 միրգ:

39

17. Լևոնի սլաքավոր ժամացույցով ժամը 8 անց է 38 րոպե: Դավիթի սլաքավոր ժամացույցի ժամ ցույց տվող սլաքը գտնվում է այն դիրքում, որ դիրքում գտնում է Լևոնի րոպե ցույց տվող սլաքը: Դավիթի ժամացույցը քանի՞ րոպեով է հետ Լևոնի ժամացույցից:

Լուծում: Ժամացույցի րոպե ցույց տվող սլաքը 12 անգամ արագ է պտտվում ժամ ցույց տվող սլաքից: Նկատենք, որ Դավիթի ժամ ցույց տվող սլաքը 7 թվից անցել է 3 րոպե (38 րոպե), հետևաբար Դավիթի ժամացույցով ժամը 7-ը անց է $3 \cdot 12 = 36$ րոպե: Հետևաբար, 8 անց 38 րոպե - 7 անց 36 րոպե = 62 րոպե:

62

18. Երբ Նարեն այնքան տարեկան էր, որքան Մանեն հիմա, Մանեի տարիքը 2 անգամ փոքր էր Նարեի տարիքից: Նարեն այժմ 24 տարեկան է: Քանի՞ տարեկան է Մանեն:

Լուծում: Ըստ խնդրի պայմանի, երբ Նարեն Մանեի տարիքին էր՝ Նարեն 2 անգամ մեծ է Մանեից: Մանե այդ ժամանակվա տարիքը նշանակենք 1 հատված, Նարեի այդ ժամանակվա տարիքը կլինի 2 հատված, որը հավասար է Մանեի այժմյան տարիքին: Քանի որ նրանց տարիքների տարբերությունը միշտ նույնն է լինում (1 հատված), իսկ Մանեի այժմյան տարիքը 2 հատված է, հետևաբար Նարեի այժմյան տարիքը (24-ը) 3

հատված է: Մեկ հատվածը կլինի՝ $24 : 3 = 8$: Հետևաբար Մանեն՝ $24 - 8 = 16$
տարեկան է:

Մանե _____

Նարե _____

16

19. Արմենը վերցրեց 114 միատեսակ քառակուսի և դրանք կողք կողքի դնելով՝ ստացավ ուղղանկյուն: Ամենաշատը քանի՞ տարբեր պարագծով ուղղանկյուն կարող է նա ստանալ:

Լուծում: Նկատենք, որ $114 = 1 \cdot 114 = 2 \cdot 57 = 3 \cdot 38 = 6 \cdot 19$ և $2(1 + 114) = 230$, $2(2 + 57) = 118$, $2(3 + 38) = 123$, $2(6 + 19) = 30$: Հետևաբար ուղղանկյունների քանակը, որոնց պարագծերը տարբեր են, հավասար է 4-ի:

4

20. Կլոր սեղանի շուրջ դրված աթոռները մի ուղղությամբ հերթով համարակալված են՝ սկսած 1-ից: Պարզվում է, որ 16 և 37 համարներով աթոռների միջև կա այնքան աթոռ, ինչքան 45 և 6 համարներով աթոռների միջև: Քանի՞ աթոռ է դրված կլոր սեղանի շուրջ:

Լուծում: Պարզ է, որ 16 և 37 համարներով աթոռների միջև դրված է 20 աթոռ՝ 17, 18, ... 36 համարներով աթոռները, իսկ վերջին և 6-համարով աթոռների միջև դրված է 5 աթոռ՝ 1, 2, 3, 4, 5 համարներով աթոռները: Հետևաբար 45 համարով աթոռից հետո դրված է՝ $20 - 5 = 15$ աթոռ և աթոռների ընդամուր քանակը կլինի՝ $45 + 15 = 60$:

60